

Ministerstwo Zdrowia buduje nowy model opieki psychiatrycznej dla dzieci i dorosłych. Dzięki niemu pacjenci będą mogli szybciej skorzystać z pomocy i uniknąć hospitalizacji.

Jak podaje ministerstwo rosną środki przekazywane na psychiatrię. Coraz większa jest też liczba lekarzy specjalistów w dziedzinie psychiatrii. W przyszłym roku opieką poradni ma być objętych 50 proc. dorosłych Polaków. Oznacza to zwiększenie liczby poradni do ok. 130.

– Zagadnienia dotyczące psychiatrii będą na pewno priorytetem w najbliższych latach. Tworzymy nowoczesny model opieki psychiatrycznej. Wcześniejszy model oparty o szpitale nie był wydolny przy tak dużym zapotrzebowaniu na opiekę – podkreśla minister zdrowia Adam Niedzielski.

Od 2018 r. trwa reforma opieki psychiatrycznej dorosłych oparta na modelu środowiskowym, czyli udzielaniu świadczeń zdrowotnych blisko miejsca zamieszkania.

– Odeszliśmy od modelu opartego na szpitalach i oddziałach dziennych. Obecnie w pilotażu działa 58 centrów zdrowia psychicznego, które swym wsparciem obejmują ponad 7,1 mln osób dorosłych. Kolejne blisko 30 centrów zdrowia psychicznego podpisuje umowy z oddziałami wojewódzkimi NFZ. Po ich uruchomieniu 36 proc. wszystkich dorosłych osób zyska opiekę blisko miejsca zamieszkania. Planujemy kolejne rozszerzenie pilotażu – zapowiada minister zdrowia.

Szacuje się, że w Europie 1/3 środków trafia na opiekę szpitalną, a 2/3 – na pozostałe formy. W Polsce przed reformą proporcje były odwrotne. Pilotażowe centra zdrowia psychicznego mają to zmienić – przenoszą ciężar opieki instytucjonalnej na tę świadczoną w środowisku lokalnym i domowym.

– Osoby dorosłe w centrach zdrowia psychicznego blisko miejsca zamieszkania mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy, bez skierowania. Dzięki temu spadła liczba hospitalizacji – ocenia prof. Piotr Gałęcki, konsultant krajowy ds. psychiatrii.

Pomoc w centrach zdrowia psychicznego może obejmować wizyty w poradni, pobyt na oddziale dziennym lub całodobowym, wsparcie zespołu leczenia środowiskowego.

Ze świadczeń korzysta coraz więcej potrzebujących osób. Rozwija się też pomoc ambulatoryjna. Przy jednoczesnej redukcji liczby hospitalizacji, wzrosła liczba pacjentów objętych opieką zespołów leczenia środowiskowego.

Nowy model ochrony zdrowia psychicznego został też wprowadzony w sierpniu 2019 r. dla dzieci i młodzieży. Podstawowym założeniem reformy, podobnie jak u osób dorosłych, była deinstytucjonalizacja. Nowy model składa się z trzech poziomów.

– Obecnie działa już ponad 370 ośrodków środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży. Na tym pierwszym poziomie w większym stopniu angażujemy do pomocy psychologów i terapeutów. Dzieci mają być zaopiekowane we własnym środowisku i tam musimy zacząć rozwiązywać ich problemy. Naszym celem jest ograniczenie hospitalizacji poprzez wcześniejszą opiekę – wyjaśnia minister Niedzielski.

– Nawet 60 proc. małych pacjentów nie wymaga pomocy lekarza. Mogą oni skorzystać z pomocy w ośrodkach środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej – dodaje prof. Małgorzata Janas-

Kozik, pełnomocnik ministra zdrowia ds. reformy psychiatrii dziecięcej.

Poza ośrodkami I poziomu, działają także ośrodki II poziomu – Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, gdzie pracuje lekarz psychiatra, a pacjenci wymagający bardziej intensywnej opieki mogą skorzystać ze świadczeń na oddziale dziennym. Aktualnie jest ponad 112 takich placówek i trwają konkursy NFZ na wybór kolejnych. Na III, najwyższym poziomie, działają Ośrodki wysokospecjalistycznej całodobowej opieki psychiatrycznej. Aktualnie to 26 oddziałów.

W ramach „Programu wsparcia oddziałów psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży na lata 2022-2023” na poprawę infrastruktury zaplanowano 80 mln zł dofinansowania. Inwestycje będą realizowane w 2023 roku. Przyszły rok to również czas, w którym ministerstwo będzie finansować w dużej mierze tworzenie oddziałów dziennych, które pozwolą prowadzić diagnostykę przy dużym wsparciu psychologów i terapeutów. Oddziały dziennej opieki mają odciążyć oddziały całodobowe.

Wyzwaniem we wdrażaniu reform systemu ochrony zdrowia psychicznego jest sytuacja kadrowa w psychiatrii. Dlatego Ministerstwo Zdrowia podejmuje działania, aby zapewnić na rynku pracy optymalną liczbę lekarzy specjalistów, także w dziedzinie psychiatrii. Od 2016 r. Ministerstwo Zdrowia znacznie zwiększyło limity przyjęć na kierunek lekarski. Pierwsze roczniki ze zwiększonych naborów kończą studia w 2022 roku, a w 2023 roku staż podyplomowy. Wtedy właśnie spodziewany jest znaczny wzrost liczby lekarzy rozpoczynających specjalizację, w tym specjalizację w dziedzinie psychiatrii oraz w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży.

Zgodnie z rekomendacjami WHO, na 100 tys. dzieci powinno przypadać 10 lekarzy psychiatrów. W Polsce wskaźnik ten wynosi 10,49.

Źródło: MZ